Hybridiyrittäjät tyytyväisiä palkkatyöhönsä

25.11.2021

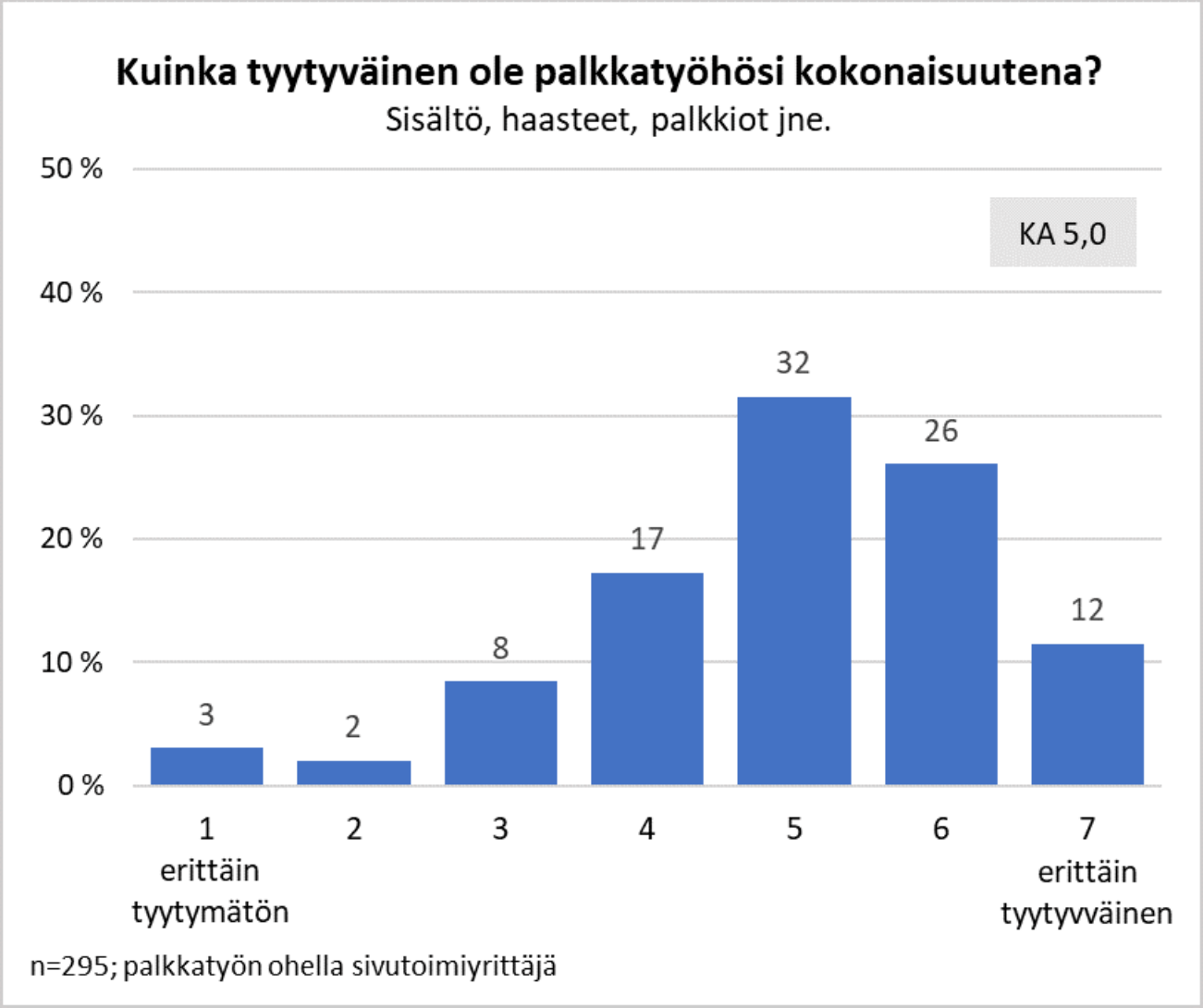
Seinäjoen ammattikorkeakoulu toteutti keväällä laajan sivutoimista yritystoimintaa harjoittaville suunnatun kyselyn yhteistyössä Suomen Uusyrityskeskuksen ja Norstatpanelin kanssa. Edellinen vastaava tutkimus toteutettiin vuonna 2014.

Suurimmalla osalla päätoimena palkkatyö

Verkkokyselyyn vastasi kaikkiaan 486 sivutoimista yrittäjää, joista suurin osa eli 61 % toimi yrittäjänä palkkatyön ohella. Opiskelun tai esim. vanhempainvapaan rinnalla yrittäviä oli yhteensä 18 % kun taas työttömyyden tai eläkkeen rinnalla yrittäjänä toimi yhteensä 21 % vastaajista.

Aiempien tutkimusten mukaan tyytymättömyys palkkatyöhön voi olla yhteydessä yrittäjyysaikomuksiin (St-Jean & Duhamel, 2020; Henley, 2007), joten tässä tutkimuksessa haluttiin selvittää työn ohella yrittävien sivutoimisten eli hybridiyrittäjien tyytyväisyyttä palkkatyöhönsä.

Palkkatyössä olevilta vastaajilta kysyttiin, kuinka tyytyväisiä he olivat nykyiseen palkkatyöhönsä kokonaisuutena (sisältöön, haasteisiin, palkkaan jne.). Kuviossa 1 on esitetty vastausten jakauma.



Kuvio 1. Tyytyväisyys palkkatyöhön.

Suurin osa vastaajista on valinnut arvon 5−7 (70 %). Pientä osaa (13 %) voidaan pitää tyytymättömänä palkkatyöhön (arvot 1−3) ja 17 % on valinnut arvon 4, joka on neutraali. Kaikkiaan hybridiyrittäjät siis olivat työhönsä tyytyväisiä. Tyytyväisyys ei myöskään ollut yhteydessä esim. demografisiin tekijöihin, kuten sukupuoleen tai ikään, sillä tyytyväisyys palkkatyöhön ei eronnut tilastollisesti merkitsevästi eri taustamuuttujien suhteen.

Tyytymättömyydellä ja päätoimisuusaikomuksilla yhteyttä

Tutkimuksessa tarkasteltiin myös erikseen hybridiyrittäjien päätoimisuusaikomusten ja työtyytyväisyyden yhteyttä. Regressioanalyysissa huomiotiin työtyytyväisyyden lisäksi sivutoimiyrittäjyyden motiivit, hyvinvointi, yritystoiminnan kesto, aikomuksien taustatekijät (ks. esim. Joensuu ym., 2021) sekä sukupuoli. Vahvimmat selittävät tekijät mallissa olivat itsenäisyyteen ja innovatiivisuuteen liittyvät motiivit sekä aikomusten taustatekijät. Hyvinvointi selitti päätoimisuusaikomuksia negatiivisesti, samoin kuin yritystoiminnan kesto. Toisin sanoen, jos henkilö on toiminut jo pitkään sivutoimisesti yrittäjänä tai jos hän kokee voivansa hyvin, on

vähemmän todennäköistä, että hän haluaa muuttaa tilannettaan ryhtymällä päätoimiseksi yrittäjäksi.

Myös tyytyväisyys palkkatyöhön selitti päätoimisuusaikomuksia negatiivisesti. Jos siis sivutoiminen yrittäjä on palkkatyössä ja työhönsä tyytyväinen, hän vähemmän todennäköisesti haluaa luopua siitä päätoimisen yrittäjyyden hyväksi.

Osana tutkimusta analysoitiin myös erikseen malli, jossa aikomusten taustatekijöitä (asenne, pystyvyysuskomus ja lähipiirin tuki) sekä hyvinvointia itsenäisenä tekijänä ei huomioitu. Näiden asemesta analyysiin otettiin asenne riskiin. Analyysi vahvisti, että motiiveilla ja tyytyväisyydellä palkkatyöhön on edellä kuvattu yhteys: tyytyväisyys palkkatyöhön korreloi negatiivisesti ja itsenäisyyteen ja innovatiivisuuteen liittyvät motiivit positiivisesti päätoimisuusaikomusten kanssa. Sen sijaan riskien kaihtamisella ei havaittu merkitystä, kun mallissa selittäviä muuttujia on muitakin, vaikka riskien kaihtaminen itsenäisenä muuttujana onkin negatiivisessa yhteydessä päätoimisuusaikomuksiin. Sen vaikutus on todennäköisesti epäsuora.

Hybridiyrittäjien työnantajilla ei siis välttämättä ole syytä huoleen, ei ainakaan silloin, kun kyseessä on vakiintunut yritystoiminta ja hybridiyrittäjä on palkkatyöhönsä tyytyväinen. Ainakaan ei voida automaattisesti olettaa, että työntekijän ilmoitus sivutoimisesta yrittäjyydestä viittaisi aikomukseen siirtyä yrittäjäksi.

Huomionarvoista on, että itsenäisyyden kaipuu painottuu motiivina päätoimiseksi aikovilla hybridiyrittäjillä. Jos työnantaja voi tunnistaa tällaisen motiivin, on miettimisen arvoista voisiko palkkatyössäkin mahdollisesti tarjota laajempaa itsenäisyyttä.

Parhaimmillaan hybridiyrittäjä on työntekijänäkin yritteliäs. Vähimmilläänkin yrittäjyyden kautta oppii aina uutta. Se hyödyttää myös työnantajaa kuin huomaamatta.

Hyvinvoiva hybridiyrittäjä -hanke

Kysely toteutettiin osana Seinäjoen ammattikorkeakoulun ja Työterveyslaitoksen yhteistä Hyvinvoiva hybridiyrittäjä -hanketta. Hanke pyrkii rakentamaan nykyaikaisen työelämän hyvinvointikompassia yksilöille, joiden työelämä rakentuu erityyppisistä elementeistä. ESR-rahoitteisessa hankkeessa mm. järjestään hybridiyrittäjille suunnattuja työpajoja, joissa työstetään yrittäjien käytännössä kohtaamia haasteita.

Tämä artikkeli kuuluu sarjaan, jossa tarkastellaan hankkeessa toteutetun kyselytutkimuksen tuloksia. Seuraavat saman sarjan artikkelit ovat ilmestyneet aiemmin @SeAMK Verkkolehdessä:

Sivutoimiyrittäjyys useimmille pysyvä ratkaisu – pieni osa haluaa työllistää myös muitaSivutoimiyrittäjien tavoitteet eivät ole ainoastaan taloudellisia Sivutoimiyrittäjyyden tärkein motiivi on halu toteuttaa itseäYrittäjyyden tukena läheiset Hybridiyrittäjät hyvinvoivia ja onnellisiaMielikuvat yrittäjien sosiaaliturvasta monella kielteisiäHybridiyrittäjyyden kuva tarkentuu

Anmari Viljamaa, yliopettaja, Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Sanna Joensuu-Salo, tutkijayliopettaja, Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Emilia Kangas, projektipäällikkö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Marja Katajavirta, asiantuntija, Seinäjoen ammattikorkeakoulu